

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/40457
SK 122

Sayı : 89456481/610-330
Konu : Yazılı soru önergesi (7/40457)

02-07-2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.03.2014 tarih ve 169360 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Iğdır Milletvekili Sayın Dr. Sinan OĞAN tarafından verilen 7/40457 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

IĞDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. SİNAN OĞAN'IN 7/40457 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Yaygın ve etkin denetim sağlamak, sektörlere ait özel riskleri belirlemek, ülke genelinde ve işyerine özgü politikaların oluşturulmasını sağlamak, öncelikli risklerin yer aldığı daha fazla işyeri ve çalışana ulaşabilmek amacıyla, geçmiş yıl/yıllara ait istatistiki veriler, ulusal politikalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak çalışma hayatının riskleri ve öncelikleri ile kaynaklar dikkate alınarak hazırlanan yıllık teftiş programları uygulanmaktadır.

Teknolojideki ve çalışma şartlarındaki değişimler teftiş yaklaşımında da yenilikleri zorunlu kılmıştır. Eski yaklaşımda ve uygulamalarda tanımlayıcı, esnek olmayan ve tepkisel teftiş modelleri uygulanırken, günümüzde yeni yaklaşım gereği esnek, sorumlulara karar alma serbestisi veren ve önleyici modeller benimsenmeye başlanmıştır.

Bakanlığımız yukarıda belirtilen politika çerçevesinde, iş kazası veya meslek hastalıklarının önlenmesi, sağlıklı ve güvenli işyeri ortamının sağlanması çabalarını daha etkili hale getirebilmesi için sosyal tarafların da etkin katılımını sağlayacak teftiş programlarını yürütmektedir.

Bakanlığımız tarafından, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının yoğun olduğu faaliyet gruplarında, 2013 yılı için 25 programlı teftiş öngörülerek uygulanmıştır. 2014 yılında ise kaza ve ölüm oranlarının yüksek olduğu, madencilik, inşaat, metal ve kimya sektörleri başta olmak üzere tarım, tekstil, mobilya sektörleri ve atık su arıtma tesislerine yönelik toplam 19 programlı teftiş uygulamaya konulmuş olup teftişlerimiz devam etmektedir.

Bakanlığımızca, yapı sektöründe 2009 yılından itibaren programlı teftişler uygulamaya konulmuş, teftişlerde özellikle ölümle sonuçlanan iş kazalarının en ciddi sebebi olan yüksekte düşme riskine odaklanılmıştır. Teftiş politikası olarak koruyucu ve önleyici yaklaşım benimsenmiş; yapılan teftişler neticesinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarında hızla iyileşme gözlenmesi ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden kalıcı, sürdürülebilir, etkin bir seviyeye ulaşılması amaçlanmıştır.

Ülkemiz, iş sağlığı ve güvenliği alanında önemli değişimlerin ve gelişmelerin yaşandığı bir süreçten geçmektedir. Bakanlığımız, görev ve sorumluluklarının farkında olarak; meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunlara kalıcı çözümler getirilmesi amacıyla yüksek standartlara sahip bir mevzuat alt yapısının oluşturulması için yoğun çaba sarf etmiştir. İlgili kamu kurum/kuruluşlarının ve sosyal tarafların görüşü alınarak Bakanlığımız tarafından hazırlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış olup iş sağlığı ve güvenliği konusu ilk kez müstakil bir kanunla ele alınmıştır. Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinde en iyi koşulları hedefleyerek, işyerlerinin mevcut durumunun sürekli iyileştirmesi olmuştur. Bu amaçla, kamu, özel sektör ya da çalışan sayısı ayrımı yapılmaksızın tüm işyerleri ve çalışanlar kanun kapsamına alınmış olup kanunda genel bir önleme yaklaşımını benimseyen risk değerlendirmesi yapmak/yaptırmak yükümlülüğü getirilmiştir.

Söz konusu kanunda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin mevzuatın genel ilkeleri düzenlenmiş olmakla birlikte daha dinamik yapıda olması gereken teknik konular ve ayrıntılar alt düzenlemelerle yapılarak konuya ilişkin dayanağını Kanundan, ilgili diğer mevzuatlardan ve çerçeve direktiflerden alan 38 yönetmelik ve 7 tebliğ Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Birçok ulusal ve uluslararası düzeyde proje ve işbirlikleri, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri ile işletmeler düzeyinde uygulama çalışmaları yapmaktadır. Ancak, özünde güvenlik kültürünün geliştirilmesi amacı ile yapılan bu çalışmalar uzun soluklu çalışmalardır ve bu nedenle yansımalarının kısa vadede görülmesi mümkün olamamaktadır. Bakanlığımız; mevzuatın olumlu sonuçlarını ivedilikle almak amacıyla güvenli çalışma bilinci ve sağlıklı

yaşam için iş sağlığı ve güvenliği alanında, çalışanların doğru davranış modellerini bir refleks olarak öğrenmeleri konusuna odaklanarak sürdürmenin gerekliliğine inanmakta ve 2000’li yılların başından beri bu kapsamda birçok proje yürütmektedir.

Örneğin, 15.01.2010-15.02.2012 tarihlerinde yürütülen 4.075.000 Avro bütçeli Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi (İSGİP) ile iş kazalarının ve meslek hastalıklarının en çok görüldüğü sektörler olan metal, maden ve inşaat sektörlerindeki KOBİ’lere ve KOBİ çalışanlarına yönelik çalışmalarda bulunulmuştur. Proje kapsamında;

- 128 işyerine “İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (İSG-YS)”, “Risk Değerlendirmesi”, “Sağlık Gözetimi” vb. konularda danışmanlık hizmeti verilmiştir.
- Toplam 2.000 kişinin (iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, diğer sağlık personelleri, aile hekimleri, işverenler, çalışanlar, sosyal taraflar vb.) proje çıktıları konusunda eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- İnşaat, maden ve metal sektörlerindeki pilot işletmelerde sırasıyla %35, %10 (mermer işletmeleri) ve %21 oranında iyileştirme yapılmıştır.
- “İSG-YS”, “Risk Değerlendirmesi”, “Sağlık Gözetimi” vb. konularda toplam 54.000 rehber basılarak dağıtımı tamamlanmıştır.

Mevcut durumda da, 2013-2015 yılları arasında yürütülecek olan metal, maden, inşaat sektörlerinin yanı sıra iş kazaları ve meslek hastalıklarının çok görüldüğü sektörler olan tekstil, deri, gıda, mobilya, kimyasal ürünlerin imalatı sektörlerini de içeren İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesinin çalışmaları Bakanlığımızca başlatılmıştır. Söz konusu proje kapsamında metal, maden ve inşaat sektörlerine yönelik yürütülen faaliyetlerden en güncel olanları 03.03.2014-06.03.2014 tarihleri arasında Konya’da, 10.03.2014-13.03.2014 tarihleri arasında Kayseri’de, 17.03.2014-19.03.2014 tarihleri arasında Kütahya ve 20.03.2014-22.03.2014 tarihleri arasında Eskişehir’de yapılan sektörel bazda eğitim ve bilgilendirme toplantılarıdır. Söz konusu etkinlikler 35 ilde sürdürülecek olup program www.isggm.gov.tr adresinde mevcuttur.

Ayrıca, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ülkemizde etkin bir şekilde uygulanması açısından getirdiği yükümlülüklerin vatandaşlarımıza anlatılması amacıyla Bakanlığımız tarafından 2012-2013 yıllarında yaklaşık 30000 kişinin katılımıyla 81 ilde “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tanıtım Kampanyası” yürütülmüş olup kanunun getirdikleri, güvenlik kültürü ve Bakanlığımızın iş sağlığı ve güvenliği alanındaki uygulamaları konularında katılımcılar bilgilendirilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği alanında gelişmiş birçok uluslararası kurum ve kuruluş ile işbirliği yapılarak, karşılıklı bilgi alışverişi ve eğitim etkinliği fırsatları yakalanmış ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılacak bilimsel araştırmalara destek vermek, araştırma kapasitesini geliştirmek amacı ile ulusal kuruluşlarla da işbirlikleri yapılarak protokoller imzalanmıştır.

Ulusal boyutta iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirmek ve bilinçlendirmeyi artırmak için iş kazaları ve meslek hastalıkları istatistiklerini göz önüne alarak belirlenen inşaat, maden ve gemi inşa sektörlerine yönelik yapılan kampanya çalışmaları da başarıyla sonuçlandırılmıştır. Öte yandan, 1987 yılından beri her yıl İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası düzenlenmekte, kamuoyunu bilinçlendirmek ve etkin bir iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulması için sosyal tarafların ve iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin kullanabileceği referans niteliğinde birçok yayın hazırlanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda devletin yaptırım uygulama yetkisinden vazgeçmesi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de mümkün görülmemektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ‘İdari para cezaları ve uygulanması’ başlıklı 26’ncı maddesinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlere aykırılık halinde uygulanacak idari para cezaları belirlenmiştir.